

1. *Ja of nee...*

Voor 'Little Joe's' was weer eens van alles aan de hand. Jongeren stroomden naar binnen en naar buiten, duwden en stootten elkaar aan, drongen, schreeuwden, joelden en lachten. Een bijenkorf was er ordelijk bij. Ik week nu eens uit naar links en werd meteen daarna weer rechts aangestoten. Iemand stapte met zijn lompe schoen op mijn voet en sloeg me met zijn rugzak om mijn oren. Eindelijk ontdekte ik een veilig plekje in de nis tussen de ingang en de overvolle vuilnisbak. Daar kon ik zonder gevaar blijven staan en werd ik niet omver gelopen.

Het was twaalf uur. En dat betekende een horde hongerige studenten die niet naar huis kon, of dat niet wilde. Ik besteedde de tijd die ik moest wachten met het fantaseren over hun levensgeschiedenissen. Misschien werkten beide ouders de hele dag. Of was hun moeder alleen maar bezig met haar carrière. Of hadden hun ouders ruzie. Of hadden ze helemaal geen zin om naar huis te gaan. Misschien hadden ze niet eens een echt thuis... of een moeder die ergens ver weg een rustkuur in een kuuroord hield. En een vader die verdronk in het werk. Zoals ik.

Terwijl ik opging in mijn gepieker, ontdekte ik haar. Een fleurig, springend en ronddraaiend stipje dat duidelijk uit de menigte opdook, met de nieuwsgierige blik van een kind dat bezig is de wereld te ontdekken. Ik kon, ondanks

mijn ongemakkelijke plek, een lach niet onderdrukken. Hoe was het mogelijk dat er – te midden van de alledaagse narigheid van een dringende mensenmassa – nog iets grappigs te ontdekken viel? Het was niet te geloven.

‘Heiho, tetteretet!’

En daar stond ze voor me, haar spitse gezichtje met de lichte, uitpuilende ogen op mij gericht. Haar pioenrode haar stond als gewoonlijk alle kanten op.

‘Hi, Jenny!’ Haar verschijning was altijd weer een nieuw avontuur en zou zelfs de meest depressieve persoon uit zijn isolement halen. Haar ongebreidelde fantasie als het ging om kledingkeuze, waarbij alle stijlregels buiten beschouwing bleven, was onnavolgbaar.

Jenny hopte van het ene been op het andere en keek me stralend aan. Ze kon werkelijk geen seconde stilstaan.

‘Waar heb je Patrick gelaten?’

‘Daar komt hij al!’ Jenny maakte een beweging met haar arm waaraan de hand ontbrak.

Patrick was in de massa niet zo snel te vinden als Jenny; hij was de onzichtbaarheid in eigen persoon. In tegenstelling tot die van Jenny zagen zijn kleren er altijd een beetje uit alsof hij ze van zijn opa had geërfd.

‘H-hallo.’ Patrick kwam al kuchend naar ons toe. Hij had een kleur. Jenny zat hem altijd achter de vodden. Maar dat was volgens mij precies wat de verlegen Patrick nodig had.

‘Hallo!’ Ik omhelsde eerst Patrick en daarna Jenny.

‘Moet je horen, iek heb twee proeven gehad vandaag!’ kwebbelde Jenny, nog voordat Patrick en ik zelfs maar wisten wat wij elkaar wilden vertellen.

‘In bio en geschiedenis. Je zult het niet geloven, iek heb...’

En meteen schetterde Jenny ons van alles in de oren, terwijl ik probeerde ons door de mensenmassa te loodsen naar het eind van de menselijke slang, zodat we in de rij konden staan. Ik kon maar met een half oor naar Jenny luisteren, omdat ik erop moest letten dat niemand voordrong.

Ik was blij toen we de strijd achter de rug hadden en met volle dienbladen op de enige nog vrije tafel afstevenden. Alleen was het precies de tafel die ik had willen vermijden omdat daaraan te veel herinneringen aan Nicki en Mingo vastzaten.

Maar ik zette een neutraal gezicht op – iets wat ik de laatste maanden flink had geoefend. Het was mijn overlevingstactiek op het gymnasium geweest, sinds ik in een lange en diepe depressie was geraakt. Cool blijven. Geen emotie tonen. Dat was de keiharde regel, die Isabelle in de nieuwe klas had gesteld. Wie zich daar niet aan hield, werd als kinderachtig en overgevoelig bestempeld.

‘Hé, Maaike, wat is er met je?’ Jenny had eindelijk gemerkt dat ik helemaal niet naar haar luisterde.

‘Niks.’ Ik nam een hap van mijn hamburger.

‘Je lijkt zo afwezig.’

‘Jen, j-je weet toch dat zij het op het ogenblik n-niet zo m-makkelijk heeft,’ zei Patrick afkeurend.

‘Sorry.’ Jenny’s koeienogen keken me verzoenend aan. Het was onmogelijk echt boos op haar te zijn. ‘Hoelang blijft je moessie nog weg?’

‘Tot eind mei.’

‘En je mist haar erg, hè?’ Patrick keek mij vol meeleven aan.

Ik nam de tijd mijn hap door te slikken en zei toen bedachtzaam: ‘Natuurlijk, het zijn maar acht weken. En zij had het nodig. Ze was altijd zo moe. Ze heeft ook om ons jarenlang van veel afgezien, altijd iedereen geholpen en nooit aan zichzelf gedacht. Ik heb erop aangedrongen dat ze het zou doen. Ik ben tenslotte zeventien en geen klein kind meer!’

Dat klonk goed, echt zelfstandig en volwassen.

Patrick glimlachte. ‘Ik b-ben zestien en ik z-zou mijn moeder erg missen.’

Patrick had nooit geprobeerd cool te zijn. Hij was veel te eerlijk. Hij was misschien een genie in alles wat met techniek en wetenschap te maken had, maar hij kon niet eens koken. Patrick was een type dat waarschijnlijk nog als veertigjarige bij zijn moeder zou wonen – tenzij hij eens als piloot de wereld in zou gaan of zou trouwen.

Het was al een reusachtige vooruitgang dat hij nu niet elke vrijdag meer met zijn moeder in de snackbar at, maar samen met ons in de stad.

Eerlijk gezegd was het helemaal waar dat ik mijn moeder erg miste. Daarnaast was het niet altijd makkelijk om met paps alleen te zijn. Het was zelfs behoorlijk lastig.

‘Waar ies zij nu eigenlijk?’ vroeg Jenny, die zelfs na al die tijd haar Berlijnse accent nog niet had verloren.

‘In een kuuroord in Sleeswijk. Dat heeft de dokter haar aanbevolen. En mama houdt van Sleeswijk, de lente daar, de akkers en al die dingen. Ze heeft me foto’s gemaïld van

de tuin die ze daar hebben. Het moet er fantastisch zijn!’ Direct daarna schudde ik mijn hoofd. Ik hoefde me toch niet te rechtvaardigen voor alles wat er zich in ons gezin had afgespeeld!

‘Ach ja, dat geloof iek. We hebben Sleeswijk bij aardrijkskunde...’

‘Denk je d-dat het daarna weer beter zal gaan met je ouders?’ onderbrak Patrick haar snel, voordat zij weer aan een volgend verhaal zou beginnen.

‘Dat weet ik niet.’ De patat smaakte opeens nogal vetzig. Of misschien lag het aan mijn maag, waarin zich opeens een dikke knoop had gevormd.

‘Ze maken immers geen ruzie met elkaar. Mama heeft altijd alles steeds geslikt... en... nou ja, dan komt het er opeens allemaal uit. Je kunt nu eenmaal niet altijd alles maar aan je laten vreten.’

‘Maar het gieng toch allemaal alleen om Nico, hè?’

Moest die vraag juist nu komen en me herinneren aan de tweede afgrond in mijn leven?

‘Hij was de aanleiding, omdat hij mijn moeder weer aan haar jeugddromen heeft herinnerd,’ zei ik voorzichtig.

Jenny beet gretig in haar groenteburger en schonk me weer een van haar trouwhartige blikken, die zelfs stenen zouden doen smelten.

‘Maar je ouders zullen toch hopelijk niet gaan scheiden, hè? Jullie zijn zo’n leuk gezin. Iek vond het altijd zo fijn toen iek een poos bij jullie woonde. Dat je ouders zo verstandig met elkaar hebben gepraat en zo. Dat hebben die van mij nooit gedaan.’

‘Ach, Jenny, kind, houd er nou over op,’ steunde ik, ter-

wijl mijn maag de patat nu definitief weigerde. Ik probeerde daar helemaal niet aan te denken, omdat ik daar koud van werd. Mijn ouders scheiden? Dat kon ik me absoluut niet voorstellen. Dat stond ver bij mij vandaan en van mijn kijk op de wereld. Een wereld die op het punt stond in te storten...

Ik hoopte dat Jenny zou ophouden met haar gevraag. Ze hoefde niet te weten hoe het tegenwoordig tussen paps en mij stond. Er ging geen dag voorbij dat ik niet in een verhitte discussie met hem raakte. Paps was de laatste tijd onuitstaanbaar. Misschien ikzelf ook wel. Des te meer verlangde ik naar aanstaande maandag. Want dan zou paps voor een hele week vertrekken naar een seminar, en had ik zeven volle dagen rust. Ergens wist ik dat het gemeen van mij was, maar ik kon er op dit moment niet anders over denken...

‘Ik ga nog een ijsje halen,’ zei ik en stond op. ‘Wil nog iemand iets hebben?’

‘Ik w-wil ook wel een ijsje,’ zei Patrick, en ook Jenny deed mee. Ik wierp Patrick een bezwerende blik toe en hij begreep me. Het ging mij niet om het ijsje. Mijn maag was toch al in opstand. Nee, ik had gewoon wat afstand nodig van de nieuwsgierige Jenny en haar vragen.

Dat ik weer in de rij moest staan, kwam me goed uit. Zo kon ik me in alle rust overgeven aan mijn weemoedige gedachten. Ik begon te begrijpen waarom Domenico het zo haatte als hij werd uitgehoord. Het ging mij precies zo. Ach, Nicki... Ik sloot mijn ogen en stond mezelf toe even aan hem te denken.

Hij zou snel terugkomen – en hoe zou het dan verder-

gaan? Er zou weer een moeilijke beslissing op mij afkomen...

‘Hallo, Maaike! Dat is een verrassing!’

Ik schrok op. Voor mij stonden opeens twee beeldschone, zwartharige meisjes, Suleika en Gina!

‘Hi!’ Ik snoof een aromatische geur van honing en kokosmelk op, toen de twee hun koffiebruine armen om mij heen sloegen. Ik had me inmiddels neergelegd bij mijn nogal middelmatige uiterlijk en geprobeerd er het beste van te maken, maar de aanblik van deze twee exotische schonen kon mijn moeizaam verworven zelfbewustzijn heel snel aan het wankelen brengen.

‘Hoe gaat het met je?’ vroeg Suleika stralend. ‘We hebben je in geen eeuwigheid gezien.’

‘Goed, hoor. En hoe gaat het met jullie?’ Hoewel ik ze graag mocht, was ik niet bepaald in een stralende stemming. Suleika liet zich niet van de wijs brengen.

‘Ook goed. Nou, ben je blij dat Nicki er weer is?’

‘Hoezo, hij is er toch nog helemaal niet! Hij komt pas eind mei.’

‘Wat zeg je? Weet je niet eens dat hij al terug is?’ Suleika wisselde een veelzeggende blik met haar zus en schudde haar hoofd. ‘Eerlijk gezegd begrijp ik soms helemaal niks van hem.’

‘Wacht eens even!’ Ik pakte Suleika bij haar arm. ‘Je wilt me toch niet zeggen dat hij...’

‘Het spijt me, Maaike, ik wist niet dat hij nog helemaal niet bij jou is geweest. Gina en ik zijn hem al meer dan een week geleden tegengekomen. Hij is al sinds eind april terug.’

Ik stond als versteend. Wat was dit? Dit was toch niet mogelijk?

‘Hé!’ Suleika legde zacht haar hand op mijn schouder.

‘Het spijt me verschrikkelijk. Ik kon toch ook niet weten... maar...’

Weer wisselde zij een stilzwijgende blik met Gina.

‘Nou ja... wie zal hem ooit begrijpen?’ zei Gina vaag.

‘Waar hebben jullie hem gezien?’ Ik moest mijn uiterste best doen om mijn stem niet als een soort geknars te laten klinken.

‘In de stad. Verleden week. Maar eigenlijk heb ik helemaal niet zo lang met hem gepraat. Hij was aan de wandel met de kleine Manuel en had nogal haast.’

‘Heeft hij wat verteld?’

‘Niet veel. Je kent hem immers. Alleen dat hij tijdelijk bij Mike Castello woont. En dat hij binnenkort zelf een huis krijgt. Hoe dan ook, hij zag er fantastisch uit. Echt helemaal uitgerust. Ik geloof dat de therapie een groot succes is geweest. Hij zat daarvoor toch weer in een dip, hè?’

Ik dacht niet graag terug aan die tijd. De laatste twee weken in september waren echt afschuwelijk geweest. Nadat Domenico uit Londen was teruggekomen en mijn ouders in een crisis waren geraakt, waren ook Nicki's zenuwen helemaal kapot geweest. Hij durfde ons nauwelijks te bezoeken en was weer met het kettingroken begonnen. Hij had zich zelfs ook weer gesneden. Als we bij elkaar waren, hadden we voortdurend ruzie. Hij had telkens tegen me geschreeuwd waardoor hij zich elke keer achteraf zo ellendig voelde, dat hij zichzelf had verwond. Doctor Bona-

ventura had ernstige geestesziekten bij hem vastgesteld, zoals een bipolaire stoornis en het borderline syndroom. Eén van de oorzaken was de dood van Mingo. Maar ook het traumatische verleden, dat hij zo lang door zijn ongebreidelde levensstijl had verdrongen, speelde een rol.

Waarschijnlijk had alles samen weer tot een zenuwinzinking geleid. Het voorval in Londen, waarbij hij in grote woede een jongen en twee politiemensen lichamelijk letsel had toegebracht en waardoor hij zichzelf grote moeilijkheden op de hals had gehaald, was niet makkelijk geweest. Net zomin als het gebeuren bij Madame Tussaud, waar hij een levensgroot wassen beeld van zijn vader had gezien. En daarna de zes weken in de gevangenis in Londen. Toen nog de ongelukkige omstandigheid dat hij ongewild de veroorzaker was geweest van de crisis van mijn ouders.

Alleen de taak die hij zich had opgelegd om voor de kleine Manuel te zorgen, had hem ervoor bewaard dat hij nog dieper in de put was geraakt. Mama had hem toen ook niet meer kunnen helpen. Dus had hij zich uit alle macht aan deze ene taak gewijd. Ook ik was nog slechts een bonk zenuwen geweest. Uiteindelijk was ik alleen maar blij dat we tijdelijk uit elkaar moesten toen Domenico eerder dan afgesproken, namelijk al begin oktober, in therapie kon gaan. Ik had me erbij neer moeten leggen dat onze relatie op deze basis niet kon functioneren. En daarom had paps ook geëist dat Domenico en ik maar één keer per maand met elkaar mochten bellen, zodat ik weer tot rust kon komen.

‘Maaïke?’

‘Ja? Ach ja... het ging slecht met hem,’ beantwoordde ik de vraag van Suleika.

‘Heeft hij je ook verteld wat hij tijdens de therapie zoal heeft gedaan?’

Ik zuchtte. Nu was ik van de regen in de drup geraakt. Mijn ouders en Nicki, twee thema’s die momenteel ongeveer net zo moeilijk waren.

‘Hij gaat... of liever gezegd, hij *ging* naar school en hij was teamleider in de mensa. En hij heeft gesport, voor zover hij dat kon met zijn longproblemen. En hij heeft veel therapiezittingen en groepsessies enzovoorts afgewerkt. Hij leek een vrij vol programma te hebben.’

‘Dat klinkt geweldig,’ zei Suleika. ‘Maar jullie zijn toch nog wel bij elkaar, hè?’

‘Ik weet het niet. We hebben elkaar beloofd dat we elkaar trouw zouden blijven tot hij terug was, en dat we dan nog eens over onze relatie zouden praten,’ antwoordde ik mat.

‘O ja?’ Suleika trok sceptisch haar wenkbrauwen op.

‘Sula...’ Gina hield haar vast.

‘Nee, ik meen het: Als *jij* hem niet meer wilt – dan neem *ik* hem graag terug!’ Suleika’s ogen spoten vuur.

‘Maar jullie hebben toch altijd mot gehad?’ bracht Gina naar voren.

‘Ja, maar ik kan het gewoonweg niet aanzien als zij hem laat vallen! En hem pijn doet. Hij heeft een vriendin nodig die hem steunt.’

‘Laat haar daar toch zelf over beslissen, zus. Je moet je niet altijd overal mee bemoeien.’

‘Ja, oké, sorry.’ Suleika legde haar hand op mijn arm. ‘In elk geval moeten jullie voorzichtig zijn. Een paar van zijn

ex-vriendinnen zijn nogal kwaad op hem en beramen plannen om zich op hem te wreken. Dat komt allemaal door die Mila. Die intrigeert behoorlijk.'

'Maak haar nu niet ook nog bang,' waarschuwde Gina. Ik haalde onverschillig mijn schouders op. Waar zou ik nu nog van kunnen schrikken? Dit was allemaal gewoon en hoorde bij het dagelijks leven van Domenico.

'Kleine Manuel is een echte beroemdheid geworden in de scene,' veranderde Gina snel van onderwerp. 'De junks gaan helemaal uit hun dak als ze hem zien.'

'Ja, dat weet ik,' zuchtte ik.

Het was geen geheim dat Carrie vaak met Manuel in de drugscene verkeerde bij haar oude vrienden. Ik had dat niet aan Domenico verteld om hem niet onnodig op te winden, maar waarschijnlijk wist hij het allang.

'Hiho, Maaike!' Jenny kwam aanrennen. 'Waar blijf je? Je zou toch ijs voor ons halen!'

'Sorry, Jenny.'

'Nou, dan gaan wij maar weer.' Suleika gaf me twee zoenen op mijn wang.

'We vonden het leuk even met je te praten. Het beste! En ik hoop dat Nicki gauw contact met je opneemt.'

'Wat was dat?' Jenny staarde me aan. Ook Patrick was opgedoken. Ik zwaaide de twee zussen gedag en keerde me naar de nieuwsgierige Jenny. Ik wist dat ze mij niet met rust zou laten tot we alles hadden doorgesproken.

'Ach, ach,' kreunde Jenny, toen ik haar het nieuws had verteld. 'Dat ies nou echt wat voor hem.'

'Hij z-zal er v-vast zijn redenen v-voor hebben,' zei Patrick bemoedigend.

‘Ja, welke dan? Hij heeft zeker een ander, niet?’

‘D-dat geloof ik niet,’ zei Patrick.

Jenny gaf hem een tip. ‘Als er bij Nico een schroefje loszit, dan ies dat wel zijn onvoorstelbare behoefte meisjes te verslinden.’

‘Jen! Spreek toch niet altijd kwaad van hem. Hij h-heeft m-mij zelf een keer verteld dat hij last heeft van zijn eigen gedrag en dat hij nooit een m-meisje als Maaike heeft leren kennen.’

‘Sorry, hoor. Ik wilde alleen maar dat ze niet altijd zo bedroefd ies om Nico. Ze lacht bijna nooit meer.’ Jenny beroerde vriendschappelijk mijn arm met haar enige hand.

‘M-maar w-waarom is hij eerder teruggekomen?’ Patrick keek mij aan alsof hij van mij een antwoord op die vraag verwachtte. Ik had er wat voor over gehad als ik het had geweten!

Ik was blij dat Jenny een voetbalposter had ontdekt en dat ons gesprek afdwaalde naar minder gevaarlijke onderwerpen, omdat zij ons enthousiast de laatste voetbalwedstrijd beschreef, hoewel Patrick noch ik iets met voetbal hadden. Jenny had door haar eigen moeilijke verleden bijna net zo veel in te halen als Nicki, maar zij had daar blijkbaar een andere uitlaatklep voor, namelijk door onophoudelijk te kletsen.

Ik kwam pas om half zes thuis. Ik stelde mijn terugkeer altijd zo lang mogelijk uit, omdat ik wilde ontsnappen aan paps’ controle. Sinds mama weg was, wilde hij nog meer dan anders weten wat ik deed, wie ik ontmoette en

wanneer ik thuis zou komen. Ik had het idee dat hij bewijzen verzamelde om aan te tonen dat het beter met mij ging als ik van Domenico gescheiden was. En ik had de indruk dat hij van dag tot dag nerveuzer werd, naarmate mei naderde. Ik had in elk geval tot kwart over zes rust thuis – tot die tijd moest paps werken.

Maar deze avond was het niet zoals altijd stil in huis toen ik de deur opendeed. Deze avond hoorde ik levendige stemmen, die uit de huiskamer kwamen. Ik verstarde en luisterde. Er was een verhitte discussie aan de gang. Wie was er bij ons op bezoek? Voorzichtig sloop ik wat dichterbij de deur, om tenminste een paar woorden op te kunnen vangen. Om paps' harde stem te horen, hoefde ik me niet in te spannen.

'Hans, alsjeblieft, begrijp me. Ik heb gewoon de indruk dat zij steeds meer afstand van mij neemt. Sinds ze Domenico kent, is ze zo veranderd, en niet altijd ten goede. Ik weet niet wat ik moet doen. Hij komt gauw terug en ik zou niet willen dat alles op gelijke voet verdergaat. Als ik er alleen maar aan denk wat er voor zijn vertrek allemaal is gebeurd! Hij heeft voortdurend tegen haar geschreeuwd en zichzelf weer met een mes bewerkt. Mijn dochter was ten einde raad. We hebben alles in het werk gesteld om Domenico eerder in therapie te laten gaan.'

Een lieve stem, die mijn gekwelde hart als een langverwachte lichtstraal verwarmde, gaf antwoord.

'Tja, een jongen zonder vaderland met een zwaargewond hart,' zei de stem zacht, en ik klemde me eraan vast. Het was een stem die ik al lang niet meer had gehoord en die

mij op dit ogenblik meer hoop gaf dan alle andere dingen in de laatste maanden. Ik weet niet waarom, maar elke keer als ik dominee Siebold ontmoette, had ik het gevoel dicht in de buurt van God te zijn. Wat had ik dat lang gemist! De laatste tijd had ik al te vaak het gevoel gehad dat mijn gebeden niet verder kwamen dan het plafond van mijn kamer, hoewel ik af en toe met mama weer naar de kerk was geweest.

‘Hans, hij is gewelddadig,’ zei paps. ‘Hij is manisch-depressief. Dat mag je niet onderschatten.’

‘Maar Martin, je bent die jongen ondanks alles toch aardig gaan vinden, of niet soms?’

‘Natuurlijk. Maar dat doet er niet toe. Hij heeft zeker zijn goede kanten, en hij heeft zich in mijn huis ook altijd goed gedragen. Maar toch...’

‘Verlies nu niet je geduld met hem, alleen omdat niet alles naar jouw wens gaat. Gun hem de tijd. Vergeet zijn traumatische verleden niet.’

‘Nou, ik verwacht in elk geval wel wat van deze therapie,’ mompelde paps. ‘Nee, ik reken er zelfs op.’

‘De therapie is zeker een goede zaak, maar diepgaande verwondingen kunnen er niet door geheeld worden, Martin,’ zei dominee Siebold ernstig. ‘Wat die jongen nodig heeft, is een gezin dat hem warmte en geborgenheid geeft. Onder ons gezegd, Martin: Het is jammer dat jij zo halsstarrig en zo eigenwijs bent. Esther heeft zo veel meer geduld met hem. Maar door jouw halsstarrigheid valt dat nu weg. En wie zal de jongen dan steun geven als hij weer terug is?’

Ik verslikte me bijna in de lucht die ik had ingeademd.

Dat dominee Siebold zo tegen mijn vader praatte!
'Ja, leuk hoor, nu ben ik weer de zondebok! Terwijl ik toch echt al het mogelijke voor hem heb gedaan! Ik ben speciaal met mijn dochter naar Sicilië gegaan om hem te zoeken, omdat ze door haar liefdesverdriet nauwelijks nog at. Ik heb de jongen in huis genomen toen hij met zijn gezondheid sukkelde. Ik heb hem financieel gesteund. Ik heb de begrafenis van zijn broer gefinancierd en nog veel meer!

Wat moet ik hem nog meer geven? Eerlijk gezegd heb ik geen zin mijn laatste cent voor hem op te offeren. Ik ben ook maar een mens. Dat moet Maaïke toch eindelijk ook maar eens begrijpen. Ik heb zo veel gedaan! Maar niemand neemt me dat in dank af. Integendeel, ik ben altijd de kwaaië pier!

De stem van paps had een grimmige toon aangenomen: 'Maar wie interesseert het eigenlijk wat er in *mij* omgaat? Voordat Nicki er was, leek alles prima te zijn. Nu heb ik twee vrouwen in huis die telkens huilen en ongelukkig zijn. Esther heeft blijkbaar haar dromen niet echt waar kunnen maken. Goed, daar kan die jongen niets aan doen. Schijnbaar begrijp ik te weinig van liefde en tederheid. Op het gebied van romantiek is die jongen me de baas. Maar alle mensen, ik heb mijn best gedaan en ik wil mijn gezin terug!'

Paps' hartstochtelijke pleidooi greep me erg aan. Mijn hart bonkte zo heftig dat het bijna uit mijn lichaam sprong.

'Dat spreek ik echt niet tegen, Martin. Ik weet dat je veel voor de jongen hebt gedaan en niemand kan het te-

gendeel beweren. Je hebt beslist meer gedaan dan menig ander. Maar het schijnt dat met die jongen een bijzondere taak voor jullie is weggelegd. Hij heeft bij jullie, en vooral bij Esther en je dochter, eindelijk datgene gevonden wat hij zijn hele leven heeft gemist. Begrijp je dan niet dat jij met je knorrige gedrag bij je vrouwen precies het tegendeel bereikt? Weet je, in het leven geldt niet in de eerste plaats hoeveel men heeft gepresteerd. Het is niet het belangrijkste dat je een prima arts bent en een mooi huis voor je gezin hebt gebouwd. Wat je vrouw en je dochter van je willen is je hart, Martin. Je hebt de laatste jaren door je werk en je plichtsgevoel in je beroep en in je persoonlijke omgeving een en ander over het hoofd gezien en verwaarloosd. Geloof me, familierelaties zijn belangrijker dan verantwoordelijkheidsgevoel, eer en werk.

Domenico is niet gekomen om onrust te stoken in je gezin. Integendeel, je zou hem dankbaar moeten zijn dat hij in Londen zo flink is opgekomen voor je dochter.'

'Dat ben ik ook, maar ik maak me zorgen over zijn opvliegendheid. Hij is zo onberekenbaar.'

'Dat weet ik. Maar angst is nog nooit een goede raadgever geweest. Je wilde dat ik Domenico onder mijn vleugels nam. Maar om heel eerlijk te zijn, Martin: Domenico was lang niet zo'n koppige tegenstander als jij. Integendeel: de jongen is zelfs heel wat opener en ontvankelijker voor correctie dan jij bent. Hij is heel gevoelig en heeft veel mogelijkheden. Ik kan je alleen maar aanraden: laat je dochter haar hart volgen. Ze is tenslotte al zeventien en een intelligent meisje. En bedenk ook dat het op deze

leeftijd heel normaal is dat ze zich langzamerhand van het ouderlijk huis losmaakt. En ik begrijp echt wel hoe moeilijk dat voor ouders is. Toen onze zoon langzamerhand volwassen was geworden, had ik het daar ook niet makkelijk mee. Maar je bereikt meer als je je niet voortdurend aan haar vastklampt.’

Paps bromde mismoedig. Hij had er vast op gehoopt dat dominee Siebold, zijn vriend, hardere maatregelen had aanbevolen en het helemaal met hem eens zou zijn.

‘En ten slotte nog dit, Martin. Je moet weten dat ik veel mensen heb bijgestaan aan hun sterfbed. Ik heb met ze gepraat, ze begeleid, met ze gehuild en gebeden, ik heb geprobeerd ze te troosten. Vaak heb ik me er ook over verbaasd hoe beheerst, ja zelfs hoe gespannen en vol verwondering en openheid ze deze laatste fase doorleefden. Maar ik heb ook veel wanhopige woorden gehoord aan het sterfbed. Maar nooit heb ik iemand in de laatste minuten van zijn leven horen zeggen: “Ach, had ik toch maar meer tijd op kantoor kunnen zijn!” Want Martin, aan het eind van het leven zijn andere dingen belangrijker dan het werk. En als jij zo doorgaat, dan begeven je eigen krachten je snel. Dan heb je een burn-out of een infarct, maar je vrouw heeft dan een leven lang te weinig aan je gehad. Dat is mijn indruk. Denk erover na en doe ermee wat je wilt. Ik zal altijd je vriend zijn, tot welk besluit je ook komt. En ik geef je altijd het recht van jouw kant ook in *mijn* leven zo door te dringen. Daar zijn vrienden toch voor, waar of niet?’

Mijn mond viel open. Het liefst had ik dit gesprek op-

genomen en aan mama laten horen, maar dat ging niet. Ik wist niet hoelang het gesprek nog zou duren, maar ik kon het niet riskeren ontdekt te worden. Dus sloop ik vlug naar de keuken en feliciteerde mezelf kort daarna met die beslissing, want toen hoorde ik namelijk dat die twee opstonden van de bank. Snel haalde ik een pan tevoorschijn, zette die op het fornuis en goot er wat olie in.

Toen ze in de gang waren, kwam ik tevoorschijn om dominee Siebold tenminste nog even te kunnen zien.

‘O, gegroet lelietje-van-dalen.’ De dominee keek me stralend aan en schudde me de hand. Zijn gezicht zag er elke keer uit alsof de zon daarin zou opkomen. ‘Hoe gaat het met je?’

‘Dank u, goed.’

‘Ik heb gehoord dat je vriend eind van de maand terugkomt, hè?’

Ik knikte haastig, hoewel ik een paar uur eerder iets anders had gehoord. Maar ik wilde een onnodige discussie met paps even vermijden.

Dominee Siebold zei: ‘Doe hem in ieder geval de groeten van mij. Hij moet gauw weer eens bij me langskomen.’

Paps verontschuldigde zich en verdween in het toilet, en zo had ik een paar kostbare minuten met de dominee alleen. En ten slotte vatte ik moed.

‘Dominee, ik heb een vraag,’ zei ik verlegen.

De dominee glimlachte vriendelijk.

‘Ik... heb zopas toevallig meegeluisterd... hoe u met mijn vader hebt gepraat... en ik heb gehoord dat u zei dat een

therapie de diepe wonden niet kan helen. Bedoelt u dat Nicki... dat Domenico... dat hij weer helemaal gezond van geest kan worden?’

‘Tja... die vraag is niet makkelijk te beantwoorden, mijn kind.’ Dominee Siebold was blijkbaar niet boos op mij dat ik had meegeluisterd. ‘Hij zal het nog erg moeilijk krijgen, maar hoe zegt onze koning David het ook alweer in een van zijn psalmen? *Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want U bent bij mij.* God bemoedigt ons in de Bijbel telkens weer om ons vertrouwen niet op te geven. Weet je, ik geloof dat je vriend nog bijzondere verrassingen te wachten staan.’

‘Denkt u?’

‘Maar natuurlijk. Zover ik onze God ken, heeft Hij beslist wat bijzonders met hem voor. Trouwens... heb een beetje begrip voor je vader. Hij heeft het niet makkelijk. En hij heeft al een kind verloren, vergeet dat niet.’

Ik knikte en op dat moment kwam paps weer terug.

Nadat dominee Siebold afscheid had genomen, begon ik eindelijk aan het avondeten. Ik had deze rol op mij genomen om mijn vader te ontlasten. Paps hielp me een beetje door de tafel te dekken. Ik nam de omelet die ik had gebakken, van het fornuis. Hij leek trouwens meer op een mislukt roerei; de kookkunst had ik beslist niet van mama geërfd. Domenico was veel handiger in de keuken. Hij kon de omelet zelfs in de lucht gooien en weer opvangen in de koekenpan. Ik had dat ook een keer geprobeerd en moest daarna de eiresten van de grond, uit mijn trui en uit mijn haar vegen, terwijl Nicki zich eerst

slap had gelachen en vervolgens mijn haar had gewassen en geföhnd.

Als ik daaraan dacht kreeg ik meestal tranen in mijn ogen. Ik wist niet of het pijnlijker was aan de mooie dingen te denken of aan de erge. Het deed allebei pijn, maar op een andere manier. Het feit, dat ik hem waarschijnlijk eerder zou terugzien dan waarop ik me had voorbereid, maakte dat ik me wat onbehaaglijk voelde. Het zou beslist niet gemakkelijk worden.

We aten een poos zonder veel te zeggen, paps en ik, en ik merkte dat hij zich innerlijk ergens op voorbereidde.

‘Heb je er al over nagedacht hoe het eind mei verder moet gaan, als Domenico terugkomt?’ kwam ten slotte de gevreesde vraag.

Ik schudde mijn hoofd. Ik wist het echt niet, en twijfelde nog steeds of ik paps zelfs wel moest vertellen dat Domenico al terug was. Het was waarschijnlijk veiliger dit nieuwtje voorlopig voor mijzelf te houden en het wat diepgaander te analyseren. Zodat paps niet de verkeerde conclusies zou trekken.

‘Je weet toch hoe ik tegenover jullie relatie sta, niet Maaike?’ Paps deed zijn best een milde toon aan te slaan.

‘Ja,’ zei ik gehoorzaam. Paps had natuurlijk geen flauw idee dat ik had meegeluisterd.

‘Ik zou vanzelfsprekend veel liever zien dat jullie tweeën het eens konden worden over een vriendschappelijke basis.’

‘Paps... ik kan deze vraag nu echt nog niet beantwoorden,’ steunde ik. ‘Ik heb er immers geen idee van hoe het nu met Domenico gaat.’

‘Goed, akkoord.’ Hij schraapte zijn keel en schoof onrustig op zijn stoel heen en weer. ‘Ik begrijp wel dat je op een leeftijd bent... maar, nou ja, ik wilde toch zeggen dat er ook nog andere aardige jongens zijn. Ik bedoel... jij en Leon, dat was toch...’

‘Paps, tussen Leon en mij is het echt helemaal uit. En kunnen we het thema alstublieft uitstellen tot ik met Nicki heb gesproken?’ vroeg ik zacht en ik zuchtte inwendig. Het ging bijna elke dag zo sinds mama in het rustoord was. Vlug zocht ik een afleiding.

‘Trouwens, paps, ik heb je laatste artikel gelezen. Echt super! Erg indrukwekkend geschreven!’

‘Ja?’ Paps glimlachte, het veranderen van onderwerp was me gelukt.

‘Dank je! Dat doet me plezier. Overigens zou ik het fijn vinden als je weer eens wat vaker in mijn praktijk kwam. Ik bedoel, dat zou toch interessant voor je zijn!’

‘Ja, natuurlijk,’ zei ik en ik nam me deze keer voor het echt te doen. Waarschijnlijk had ik als kind met een overdosis medicijngeur te maken, zodat ik me er niet meer toe aangetrokken voelde. Maar goed, paps had gelijk... Ik zou mij weer meer op mijn toekomstige opleiding moeten concentreren.

‘Dat doe ik, papa.’

Mijn vader wilde nu eenmaal een dochter hebben die zich met de reële feiten van het leven bezighield, en niet telkens met haar hoofd in de wolken was en met een jongen omging die in haar de verwarrendste gevoelens deed ontstaan.

‘Overigens, over volgende week. Kun je je echt alleen redden?’ vroeg paps.

‘Natuurlijk. Dat is absoluut geen punt, paps.’

‘Maar ik wil niet dat je steeds ergens rondzwerft.’

‘Nou zeg, je doet alsof ik een enorme flirt ben. Ik doe echt niks verkeerd. We gaan alleen af en toe even de stad in, Manuela, Delia en een paar andere vriendinnen en ik. We drinken wat, praten wat...’

Ik was de stad gaan ontdekken sinds Nicki mij daar had rondgeleid. Ook een feit dat paps niet aanstond. Volgens hem was dat een bewijs te meer van Nicki’s negatieve invloed op mijn leven.

Paps zuchtte. ‘Nou, goed dan, maar zou je bijvoorbeeld voor de afwisseling Delia niet een keer op woensdagavond thuis kunnen uitnodigen? Jullie hoeven toch niet steeds in de stad te flaneren?’

‘Doe ik,’ stemde ik vlug toe.

‘En let erop dat je gezond en verstandig eet tijdens mijn afwezigheid, oké? Alleen omdat je moeder er niet is, hoeft je je nog niet uitsluitend met fastfood en koek te voeden. Koop veel groenten en fruit. En vergeet niet de planten water te geven.’

‘Ja, natuurlijk,’ zei ik vriendelijk. Ik wilde paps niet nog nerveuzer maken dan hij al was en ik sprak met mezelf af me strikt aan zijn instructies te houden.

‘Ik heb er trouwens ook niet veel zin in.’ Er speelde een glimlachje om de mond van mijn vader. ‘Die seminars zijn niet altijd erg... boeiend. Maar mijn deelname wordt nu eenmaal verwacht.’

Ik vond het fijn als mijn vader zulke dingen toegaf. Als hij

niet altijd alleen perfectie van mij verwachtte.

‘Tja, precies zoals op school, dat is ook niet altijd boeiend.’

‘Ja, waarschijnlijk...’ Hij bracht zijn bord naar de spoelbak.

‘Ik maak het verder wel af, pap.’

‘Dank je. Ik heb helaas nog veel te doen. Zonder secretaresse kan ik niet veel beginnen...’

‘Nou ja...’

‘Nee, ik neem iemand in dienst, dat is zeker. Je moeder hoeft dat niet allemaal meer te doen.’ Hij mompelde nog iets in zichzelf en verdween toen.

Ik dacht weer aan het gesprek met dominee Siebold. Voor mijn vader was de toestand niet eenvoudig, en het klopte dat hij ontzettend veel voor Domenico had gedaan. Ik wilde hem niet nog meer verdriet doen...

Toen de keuken schoon was, kon ik me eindelijk tussen mijn eigen vier muren terugtrekken, iets waarnaar ik al de hele dag had verlangd. Ik moest mij nu beslist verdiepen in het onbestaanbare feit dat Domenico eerder dan verwacht was teruggekomen en mij daar niet van op de hoogte had gesteld.

Het was niet gemakkelijk voor me helder te denken als het om Domenico ging. Nicki veranderde steeds in een mythe, als ik van hem gescheiden was. Alles wat met hem te maken had, was voor mij als een gevaarlijk sprookje dat niet alleen met rozengeur en maneschijn, maar ook met bitterheid was beladen.

Hij was terug. Wat was de reden? En waarom mocht ik dat niet weten? Waarom alle anderen wel en *ik* niet? Had

hij een andere vriendin? Of had hij iets anders uitgehaald, waarvan ik onwetend moest blijven? Wat het ook was, Nicki was een te gecompliceerde figuur om daarop zonder meer een antwoord te kunnen geven. Het was me zelfs na onze intensieve vriendschap niet gelukt hem helemaal te doorgronden.

Ik ging op bed liggen en kruiste mijn armen onder mijn hoofd. Heel voorzichtig tastte ik in gedachten mijn gevoelens voor hem af en probeerde te ontdekken wat die precies waren. Ik stelde me voor zijn wangen met de kleine, van eerdere vechtpartijen afkomstige, littekens te strelen, de geur van zijn zachte haar op te snuiven, zijn zachte lippen met de mijne te beroeren en dan heel langzaam en voorzichtig mijn hand op zijn borst te leggen en naar zijn buik met de messensneden af te laten dalen... Meteen voelde ik dat zich warmte door mijn lichaam verspreidde. Dat gebeurde elke keer als ik mij overgaf aan dit soort gedachten. Ik had zelfs alle tekeningen en liefdesbrieven van Domenico weg moeten bergen, omdat ze mij zo van streek maakten.

Tijdens zijn therapie had hij me geen enkele brief meer geschreven, maar dat mocht hij ook niet...

Vlug liet ik mijn gedachten weer naar de andere kant af dwalen, ik liet zijn driftbuien de revue passeren en alle onaangename scènes waarbij hij tegen me had geschreeuwd. Ik herinnerde mij de sigarettenstank die altijd om hem heen hing en in de meest extreme tijden bleef hangen aan al zijn kleren, zijn haar, zijn tekeningen en zijn brieven, overal aan.

En dan kwam ik terug op de mooie kanten. Zijn tedere

kussen. Zijn onbeschrijflijk mooie tekeningen. De harts-
tocht die hem beving als het erom ging mij te bescher-
men. Zijn tedere woorden. Zijn vriendschap. En de be-
lofte onder de lantaarn.

Ach, Nicki...

Ik wist zelf niet meer of ik deze chaos weer in mijn leven
toe wilde laten. Of ik bereid was me nogmaals op die
wankele brug te wagen, met het gevaar weer in de diepte
te storten en op de bodem te pletter te vallen. Ik was niet
voor niets van zo veel kanten gewaarschuwd...

Pas toen het buiten langzaam donker werd, stond ik
op en liep naar het raam. Ik richtte mijn blik op de vele
lichtjes in het park en in het bijzonder op dat ene licht,
dat fonkelde als een heldere ster.

De lantaarn. Het symbool van onze belofte. En van onze
liefde.

Ik legde mijn hand op de zilveren ketting met het hartje,
die ik om mijn hals droeg. Nicki's woorden, die bij dit ca-
deau hoorden, klingelden als verre, lieflijke klokjes in mijn
herinnering: gouden klanken, die in de herrie van de in mij
door elkaar wervelende stemmen bijna verloren gingen...

Zodat je weet dat ik altijd van je zal houden.

Verdrietig sloot ik mijn ogen. Vaak had ik mij afgevraagd
hoe het leven in alle sprookjes verderging nadat het lief-
despaar elkaar eindelijk had gevonden. Maar deze ver-
halen stopten altijd op het mooiste moment. Het lief-
despaar wisselde kussen uit aan het strand of onder een
lantaarn, beloofde eeuwige liefde en leefde nog lang en
gelukkig.

Af en toe betrapte ik mij erop te wensen dat onze ge-

schiedenis destijds geëindigd was onder de lantaarn. Dat dit gewoon een boek was dat je dicht kon slaan als het op zijn mooist was. Zoals in een sprookje met een happy end.

Maar het leven was geen boek dat je dicht kon slaan. Het leven ging verder en er was niet altijd een happy end. Er moesten nog veel hoofdstukken geschreven worden.

En ik keerde nu in mijn gevaarlijke sprookje terug.